

Referat møte Vågan kommune 3.5.2021 – fredningsforslag Henningsvær

Til stede:

Vågan kommune: Torbjørn Ollestad

Nordland fylkeskommune: Geir Davidsen og Silje Helland Økland Riksantikvaren: Hanna Geiran, Jorun Hals, Inger Johanne Rystad og Elisabeth Nording (referent)

Oppfølging av kommunestyrets vedtak.

Vågan kommune vedtar en betinget støtte til kulturminnefredningen av Henningsvær:

«Fredningsforskrift, forvaltningsavtale og øvrig grunnlagsdokumentasjon gjennomgås og revideres etter behov og legges deretter frem til ny behandling i kommunestyret. Revisjonen ser spesielt på følgende:

1. Forvaltning av de ulike vernehensyn i praksis; livet i Henningsvær er like viktig vernehensyn som vern av det materielle Henningsvær. Hvordan klarer man å beskrive dette slik at begge hensyn blir tilfredsstillende ivaretatt?
2. Tilføring av nødvendige personalressurser: det gjennomgås muligheten for å ta tilført ressurser fra statlig myndighet til kommunen for opprettelse av 100 % stiling dedikert til fredningsrelatert arbeid. Det gjennomgås og avklares tilsvarende hvilke ressurser som skal være dedikert til fredningsprosjektet hos fylkeskommunen.
3. Definerings av samarbeid / grensedragninger rundt ansvar / oppgavefordeling mellom kommune og fylkeskommune; etablering av samarbeidsrutiner.»

Riksantikvaren ønsket en mer konkret bestilling fra kommunen for punkt 1.

Punkt 2 ble ikke diskutert i møtet – Riksantikvaren kommer tilbake til saken. Riksantikvaren merket seg ordførers uttalelse om at en stilling kunne være midlertidig (jf. møte 22.4.21).

Punkt 3 må avklares mellom kommune og fylkeskommune, og det er gjort avtale om møte om denne saken mellom kommunen og fylkeskommunen.

Hovedpunkter i presentasjon fra Riksantikvaren

Riksantikvaren presenterer rammer og utgangspunkt for fredningssaken, mht. formål, hva en kulturmiljøfredning omfatter/ikke omfatter, forhold mellom fredning og regulering og forhold mellom forskrift og forvaltningsplan. Kommunen er både planmyndighet, grunneier og næringsutvikler, og skal i tillegg ivareta innbyggernes interesser. Riksantikvaren etterlyser en konkretisering av hva kommunen mener det er vesentlig å ta inn/ta ut/endre før politikerne tar stilling til saken på nytt.

Kommunens forslag til endring

- Bestemmelsene om vern av bygninger og konstruksjoner i fredningsområdet er utførlig beskrevet, mens hensynet til utvikling synes underkommunisert.
- I den grad konkrete beskrivelser av vern møter skjønsmessige beskrivelser av utvikling, er kommunen bekymret for at det i overveiende grad vil tas mer hensyn til vern enn hensynet til utvikling og bruk.
- Kommunen foreslår å få tydeligere frem i formålet hensynet til utvikling, dette tas til videre vurdering hos Riksantikvaren.
- Kommunen foreslår å bygge ut § 1 med en tilleggssetning

Fredningen skal herunder bidra til å:

Sikre at utviklingsrommet for de næringene som medfører at Henningsvær har det livet de har, skal prioriteres foran verneregler dersom vernereglene direkte medfører at næringsgrunnlaget svekkes (eller en lignende setning).

- Hjellene blir ofte nevnt som eksempel på områder som kan være problematiske. Det oppleves som en utfordring at det ikke tillates å planere eller gjøre andre tiltak under hjellene. Videre oppfattes det som problematisk at områdene ikke skal kunne bebygges dersom de ikke lenger skal benyttes til tørking av fisk.
  - Riksantikvaren bemerker at reguleringsplanen også stiller krav om dispensasjon for tiltak under hjellene. Det er imidlertid fullt mulig å se nærmere på hjellområdene i det videre arbeidet.

Forslag til videre konkretisering

Hvis bekymringen bunner i at man ikke helt forstår hva vernet egentlig innebærer, foreslår Riksantikvaren «fiktiv saksbehandling».

En slik øvelse kan kartlegge hvordan en fredning vil forvaltes i praksis. Hjellene kan være en av casene som brukes til videre dialog, og det kan finnes ferdig behandlede søknader og finne ut hvordan resultatet ville blitt dersom Henningsvær hadde vært fredet. Saker kan vurderes opp mot reguleringsbestemmelser og fredningsbestemmelser.

- Fylkeskommunen kan finne frem til noen relativt nye avgjørelser hvor reguleringsplanen sier nei, mens en fredning ville sagt ja.
- Fjerner ikke usikkerheten knyttet til forvaltningsnivåene.
  - Dette vil kunne løses ved å endre formuleringene i dokumentene

Gangen videre

- Riksantikvaren tar stilling til kommunens forslag om justeringer i forskrift. Et utkast legges fram i nytt møte i slutten av mai i møte med kommunen og fylkeskommunen.
- Kommunen finner konkrete problemstillinger og oversender dem til fylkeskommunen
- Fylkeskommunen forbereder en presentasjon til politikerne som viser hvordan en fredning forvaltes i praksis – setter vern og utvikling i sammenheng
- Vi rekker ikke kommunestyremøtet i juni, men ønsker å komme raskt videre med saken. Det må settes opp en møterekke som sikrer fremdriften.
  - Riksantikvaren melder inn forslag til tidspunkter.
- Formøte – samsnakk og kvalitetssikring fra administrasjonen og dem som skal saksbehandle fremtidige saker i kommunen før eksemplene legges frem for politikerne.
- Det ville være hensiktsmessig å ha et møte med ordfører, administrasjon og politikere fra opposisjon og posisjon i siste halvdel av mai.

Elisabeth Nordling, 3.5.2020, Oslo

Referat godkjent 5.5.2021

Referat endret og godkjent 6.5.2021